

Súd: Najvyšší správny súd SR
Spisová značka: 31D/21/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 9622200164
Dátum vydania rozhodnutia: 21. 03. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Michal Novotný
ECLI: ECLI:SK:NSSSR:2023:9622200164.1

Rozhodnutie

Najvyšší správny súd Slovenskej republiky v disciplinárnom senáte zloženom z členov: Michal Novotný ako predseda, JUDr. Zdenka Reisenauerová ako sudkyňa, prof. JUDr. Juraj Vačok, PhD., ako sudca, JUDr. Stanislav Gaňa, PhD., ako prísediaci sudca a Mgr. Marianna Leontiev ako prísediaci sudkyňa v disciplinárnej veci disciplinárne obvineného: JUDr. T. K., B. Y. B. A. J., pre disciplinárne previnenie podľa § 116 ods. 1 písm. a) zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich v znení neskorších predpisov (navrhovateľ: minister spravodlivosti Slovenskej republiky), po ústnom pojednávaní 21. marca 2023 takto

rozhodol:

Podľa § 34 ods. 1 zákona č. 432/2021 Z. z. (disciplinárny súdny poriadok) sa disciplinárne obvinený: Q.. T. K., N.. XX. F. XXXX, trvale bytom X. XX, A., sudca Y. B. A. J., uznáva vinným, že ako zákonný sudca pre prípravné konanie vo väzobnej veci vedenej na Y. B. A. J. pod sp. zn. 1 Tp 41/2021 (obv. Z. J.) po tom, čo 6. júla 2021 pri výsluchu obvineného vyhlásil uznesenie, ktorým zamietol jeho žiadosť o prepustenie z väzby na slobodu a proti ktorému obvinený ihneď zahlásil sťažnosť do zápisnice, toto uznesenie v rozpore s § 172 ods. 1 a 3 v spojení s § 180 Trestného poriadku písomne nevyhotovil v zákonnej lehote do 20. júla 2021 a neurobil tak až do 27. septembra 2021, kedy písomné vyhotovenie odovzdal kancelárii na odoslanie stranám, v dôsledku čoho bola sťažnosť obvineného predložená nadriadenému súdu až 18. októbra 2021, teda porušil povinnosť vykonávať svoje povinnosti svedomito a v pridelených veciach konať plynulo bez zbytočných prieťahov podľa § 30 ods. 4 zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich v znení neskorších predpisov v spojení s § 2 ods. 6 Trestného poriadku, podľa ktorého má väzobnú vec vybavovať prednostne a urýchlene, čím sa dopustil disciplinárneho previnenia podľa § 116 ods. 1 písm. a) zákona č. 385/2000 Z. z. v znení účinnom do 30. novembra 2021. Za to sa disciplinárne obvinenému ukladá podľa § 117 ods. 1 písm. b) v spojení s ods. 6 zákona č. 385/2000 Z. z. v znení účinnom do 30. novembra 2021 disciplinárne opatrenie - zníženie funkčného platu o 15 % na obdobie troch mesiacov.

odôvodnenie:

I.

Disciplinárny návrh, stanovisko a ústne pojednávanie

1. Navrhovateľ disciplinárnym návrhom, ktorý došiel tunajšiemu súdu 31. augusta 2022, kládol disciplinárne obvinenému za vinu, že

„ako sudca Y. B. A. J., v trestnej veci obvineného Z. J. pre obzvlášť závažný zločin krádeže spolupáchatelstvom podľa § 20 k § 212 ods. 1 písm. a), písm. b), ods. 4 písm. a) Trestného zákona, vedenej na Y. B. A. J. pod sp. zn. 1Tp/41/2021 z nedbanlivosti porušil povinnosť sudcu ustanovenú v § 30 ods. 4 zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich..., keď v danej veci spôsobil zbytočné prieťahy

v konaní tým, že vo veci nekonal, hoci bol povinný konať, a to v období od 21.07.2021, po uplynutí zákonnej lehoty 10 pracovných dní na vyhotovenie uznesenia zo dňa 06.07.2021 sp. zn. 1Tp/41/2021 až do 27.09.2021, kedy bolo uznesenie vyhotovené a bola daná úprava sudcu na jeho doručenie a následné predloženie spisu na rozhodnutie o sťažnosti obvineného na Krajský súd v Bratislave, dôsledkom čoho bolo uvedené uznesenie doručené obvinenému až dňa 28.09.2021 a jeho obhajcovi dňa 04.10.2021 a sťažnosť obvineného bola predložená na rozhodnutie Krajskému súdu v Bratislave dňa 18.10.2021“.

Tento skutok navrhovateľ kvalifikoval ako disciplinárne previnenie podľa § 116 ods. 1 písm. a) zákona č. 385/2000 Z. z.

2. Disciplinárny návrh bol disciplinárne obvinenému doručený do vlastných rúk 15. novembra 2022 a ten v písomnom vyjadrení žiadal svoje oslobodenie. Vychádzajúc zo svojich skorších vyjadrení pre navrhovateľa zopakoval, že uznesenie písomne nevypracoval, lebo 12. júla 2021 bola na obvineného Z. J. podaná obžaloba (pod sp. zn. 1T 31/2021), čím vec v prípravnom konaní skončila. Súd po podaní obžaloby podľa § 238 ods. 4 Trestného poriadku už 4. augusta 2021 rozhodol tak, že ponechal obvineného vo väzbe. Sťažnosť proti tomuto uzneseniu zamietol nadriadený súd uznesením z 12. augusta 2021, kedy vedel o nevypracovanom uznesení zo 6. júla 2021. Uznesenie vo veci 1 Tp 41/2021 disciplinárne obvinený vypracoval 27. septembra 2021, následne spis predložil nadriadenému súdu, ktorý 21. októbra 2021 prepustil obvineného na slobodu. V samotnej veci nebol disciplinárne obvinený podľa svojho názoru nečinný, pretože vykonával úkony k jej skončeniu. Hlavné pojednávania 4. augusta 2021 a 27. septembra 2021 zmaril obhajca, ďalšie hlavné pojednávania sa konali 10. novembra 2021, 26. januára 2022, 16. marca 2022 a 30. mája 2022. Medzičasom bol obvinený vydaný na väzobné stíhanie do Rakúska. Disciplinárne obvinený nesúhlasil s tým, že by vo veci postupoval nezákonne, a išlo o jeho právny názor, za ktorý by nemal byť sankcionovaný.

3. Predseda disciplinárneho senátu podľa § 28 ods. 1 D. s. p. nariadil na prejednanie veci ústne pojednávanie na 21. marca 2023, ktoré sa konalo v prítomnosti zástupkyne navrhovateľa. Vo svojom vyjadrení zo 7. marca 2023 (č. I. 42 spisu) disciplinárne obvinený výslovne požiadal, aby sa konalo v jeho neprítomnosti. V dôsledku toho súd podľa § 29 ods. 1 D. s. p. vykonal ústne pojednávanie v neprítomnosti disciplinárne obvineného.

II.

Dokazovanie a zistený skutkový stav

4. Na ústnom pojednávaní súd vykonal dokazovanie prečítaním listín

- z pripojeného spisu Y. B. A. J. sp. zn. 1 Tp 41/2021 (č. I. 1 - prípis, č. I. 2 - žiadosť obv. Z. J. o prepustenie z väzby, č. I. 3 - písomný sľub obvineného, č. I. 4 - úprava z 25. júna 2021, č. I. 9 - zápisnica o výsluchu obvineného 6. júla 2021, č. I. 13 - úprava zo 16. júla 2021, č. I. 16 - odôvodnenie sťažnosti obvineného, č. I. 18 - sťažnosť obvineného na postup súdu, č. I. 24 - vyjadrenie k sťažnosti z 21. septembra 2021, č. I. 25 - písomné vyhotovenie uznesenia zo 6. júla 2021, č. I. 26 - úprava z 27. septembra 2021, č. I. 27 - odôvodnenie sťažnosti obhajcu, č. I. 33 - ďalšie odôvodnenie sťažnosti obvineného, č. I. 45 - doplnenie sťažnosti obvineného, č. I. 47 - predkladacia správa Krajskému súdu v Bratislave, č. I. 48 - zápisnica o neverejnom zasadnutí 21. októbra 2021, č. I. 50 - písomné vyhotovenie uznesenia z 21. októbra 2021),
- z pripojeného osobného spisu disciplinárne obvineného [č. I. 1 - obal „Osobné doklady“ (č. I. 6 - osvedčenie o zvolení z 21. decembra 1989, č. I. 7 - osvedčenie o vymenovaní z 28. apríla 1992, č. I. 10 - osvedčenie o výkone funkcie z 22. novembra 1996), č. I. 2 - ustanovenie do funkcie predsedu senátu, č. I. 115 - hodnotenie sudcu z 19. januára 2016]

- z pripojeného spisu Súdnej rady Slovenskej republiky sp. zn. 3 Ds 3/2015 (č. I. 69 - rozhodnutie z 9. novembra 2012, č. I. 90 - uznesenie z 30. marca 2015, č. I. 404 - rozhodnutie zo 14. marca 2017),

- z pripojeného spisu Súdnej rady Slovenskej republiky sp. zn. 5 Ds 1/2019 (č. I. 262 - zápisnica o ústnom pojednávaní 7. augusta 2020, č. I. 267 - písomné vyhotovenie rozhodnutia zo 7. augusta 2020).

5. Ku skutku samotnému z vykonaných dôkazov bezrozporne vyplýva, že obvinený Z. J., proti ktorému sa v roku 2021 viedlo trestné stíhanie a ktorý bol vo väzbe, 17. júna 2021 požiadal prokurátora o prepustenie z nej. Zároveň žiadaj, aby bola jeho väzba nahradená dohľadom probačného a mediačného úradníka alebo monitorovacím zariadením. K žiadosti pripojil aj písomný sľub, že povedie riadny život. Pretože prokurátor nevyhovел žiadosti, predložil ju 23. júna 2021 Y. B. A. J., kedy bola zapísaná pod sp. zn. 1 Tp 41/2021 a bola pridelená disciplinárne obvinenému ako sudcovi pre prípravné konanie. Ten 25. júna 2021 nariadil výsluch obvineného na 6. júla 2021 a vykonal ho v neprítomnosti jeho obhajcu. Po skončení výsluchu vyhlásil uznesenie, ktorým I. zamietol žiadosť obvineného o prepustenie z väzby, II. neprijal jeho písomný sľub a III. nenahradil väzbu dohľadom probačného a mediačného úradníka. Obvinený ihneď po vyhlásení uznesenia do zápisnice prejavil, že proti nemu podáva sťažnosť, ktorú následne predložil aj písomne. Pretože 12. júla 2021 bola voči obvinenému pod sp. zn. 1 T 31/2021 podaná obžaloba pre skutok, ktorého sa týkalo prípravné konanie, v ktorom sa rozhodovalo vo veci 1 Tp

41/2021, disciplinárne obvinený 16. júla 2021 v spise vo veci 1 Tp 41/2021 urobil úpravu, podľa ktorej „Ďalšie konanie vo veci je neaktuálne, nakoľko 12.7.2021 bola na obž. podaná obžaloba (1T/31/2021) a o väzbe sa bude rozhodovať v tejto veci v rámci § 238 Tr. por.“ Bližšie nezistená osoba na túto úpravu v bližšie nezistený deň ceruzou pripísala „vyhotoviť uzn. a predložiť KS? sťažnosť obv.“

6. Dňa 9. augusta 2021 obvinený J. podal predsedovi Krajského súdu v Bratislave sťažnosť na postup okresného súdu, v ktorej okrem iného namietol, že mu stále nebolo doručené uznesenie vo veci sp. zn. 1 Tp 41/2021, ktoré bolo vyhlásené 6. júla 2021, a že sťažnosť proti nemu nebola predložená krajskému súdu. Disciplinárne obvinený vo svojom vyjadrení k sťažnosti uviedol (takmer doslovne) to isté, čo vo vyjadrení k disciplinárnemu návrhu. Napriek tomu však 27. septembra 2021 uznesenie zo 6. júla 2021 písomne vyhotovil a dal súdnej kancelárii pokyn, aby sa doručilo stranám a aby sa spis predložil nadriadenému súdu. Po doručení uznesenia predložili obvinený, ako aj jeho obhajca okresnému súdu písomné odôvodnenia sťažnosti, ktoré obvinený ešte 7. októbra 2021 doplnil. Spis bol následne 18. októbra 2021 predložený Krajskému súdu v Bratislave, ktorý určil neverejnú zasadnutie na 21. októbra 2021. Na ňom vyhlásil uznesenie (písomné vyhotovenie pod č. k. 3 Tpo 64/2021-50), ktorým zrušil uznesenie sp. zn. 1 Tp 41/2021 zo 6. júla 2021 a prepustil obvineného z väzby na slobodu. V odôvodnení vytkol okresnému súdu jednak nesprávny postup pri výsluchu obvineného 6. júla 2021, ale aj nezákonné prietahy pri vyhotovovaní uznesenia, ktoré v rozpore s § 172 ods. 3 a § 180 Tr. por. zostalo nevyhotovené takmer tri mesiace.

7. K osobe disciplinárne obvineného z vykonaných dôkazov bezrozporne vyplýva, že ho Slovenská národná rada zvolila za sudcu z povolania 19. decembra 1989 a zložil sľub 21. decembra 1989. Zároveň bol pridelený na Y. B. A. X a od 1. januára 1990 aj ustanovený do funkcie predsedu senátu. Predsedníctvo SNR ho do funkcie opätovne vymenovalo 13. apríla 1992, 28. apríla 1992 opätovne zložil sľub a naďalej zostal pridelený na rovnakom obvode. Po zmenách v súdnej organizácii (zákon č. 328/1996 Z. z.) pokračoval vo výkone funkcie na Y. B. A. J.. V nateraz poslednom hodnotení z 19. januára 2016 určený sudca prideliť disciplinárne obvinenému celkovo 86 bodov, čomu podľa § 27e ods. 1 písm. a) zákona č. 385/2000 Z. z. zodpovedal stupeň „výborný“. Disciplinárnym rozhodnutím č. k. 3 Ds 3/2015-404 zo 14. marca 2017 bývalý disciplinárny senát oslobodil disciplinárne obvineného spod disciplinárneho návrhu pre disciplinárne previnenie podľa § 116 ods. 1 písm. a) zákona č. 385/2000 Z. z. Naopak, rozhodnutím č. k. 5 Ds 1/2019-267 vyhláseným 7. augusta 2020 ho uznal za vinného z disciplinárneho previnenia podľa § 116 ods. 1 písm. a) zákona č. 385/2000 Z. z. a uložil mu disciplinárne opatrenie - napomenutie. Toto rozhodnutie sa disciplinárnemu senátu vrátilo od disciplinárne obvineného ako neprevzaté, je však na ňom vyznačená právoplatnosť 15. októbra 2020.

8. Uvedené skutkové závery bezrozporne vyplývajú z vykonaných dôkazov, ktoré súd vyhodnotil podľa svojho vnútorného presvedčenia založeného na starostlivom zhodnotení všetkých okolností jednotlivo, ale aj v ich súhrne (§ 2 ods. 2 Trestného poriadku v spojení s § 4 D. s. p.). Disciplinárne obvinený obsah vykonaných dôkazov nijako nespochybňoval, ani nenavrhol žiadne doplnenie dokazovania, ktoré by mohlo takto nadobudnuté presvedčenie spochybniť.

III.

Právne posúdenie a disciplinárne opatrenie

III.A Včasnosť podania návrhu

9. Podľa § 14 D. s. p. možno disciplinárny návrh podať do jedného roka odo dňa, kedy sa navrhovateľ dozvedel o disciplinárnom previnení. To isté vyplývalo aj z ustanovenia § 120 ods. 4 zákona č. 385/2000 Z. z. v znení účinnom od 1. júla 2017 do 30. novembra 2021. Z obsahu spisu vyplýva, že navrhovateľ sa o tom, ako disciplinárne obvinený postupoval vo veci sp. zn. 1 Tp 41/2021, dozvedel 17. septembra 2021, kedy mu došla zodpovedajúca žiadosť obvineného Z. J.. Jednoročná lehota na podanie návrhu podľa citovaných ustanovení by tak uplynula 17. septembra 2022. Disciplinárny návrh však došiel tunajšiemu súdu už 31. augusta 2022, teda pred jej uplynutím.

III.B Priebeh skutku a jeho právne posúdenie

10. Zo zisteného skutkového stavu predovšetkým vyplýva, že skutok sa stal v podstate tak, ako je opísaný v disciplinárnom návrhu. Z vykonaných dôkazov (listín v spise zn. 1 Tp 41/2021) je zrejmé, o čom disciplinárne obvinený rozhodoval, kedy vyhlásil príslušné uznesenie, kedy písomné vyhotovenie odovzdal kancelárii na odoslanie a kedy bol spis predložený nadriadenému súdu.

11. Predmetom rozhodovania disciplinárne obvineného vo veci sp. zn. 1 Tp 41/2021 bol žiadosť obvineného, ktorý bol počas prípravného konania vo väzbe, o prepustenie z väzby. Podľa § 79 ods. 3 Trestného poriadku má obvinený právo žiadať o to kedykoľvek, takže aj v prípravnom konaní, ktorým podľa § 10 ods. 14 Tr. por. je úsek od začatia trestného stíhania do podania obžaloby. Ak prokurátor v prípravnom konaní takej žiadosti nevyhoví, predloží ju bez meškania so svojím stanoviskom a návrhom na rozhodnutie sudcovi pre prípravné konanie, ktorý o nej musí bez meškania rozhodnúť. Podľa § 72

ods. 1 písm. b) Tr. por. sa rozhodnutie o takejto žiadosti považuje za rozhodnutie o väzbe. Podľa § 72 ods. 2 tretej vety Tr. por. v znení účinnom do 14. augusta 2021 o väzbe koná a rozhoduje v prípravnom konaní sudca pre prípravné konanie. Podľa § 83 ods. 1 Tr. por. je proti rozhodnutiu o väzbe prípustná sťažnosť, o ktorej - ak ide o rozhodnutie sudcu pre prípravné konanie - podľa § 72 ods. 2 štvrtej vety Tr. por. v cit. znení koná a rozhoduje nadriadený súd. Podľa § 177 písm. a) Tr. por. sa uznesenie vyhlási, ak bolo urobené pri úkone vykonávanom za účasti osoby, ktorej sa uznesenie dotýka. Na základe § 180 sa aj na uznesenia použije § 172 ods. 1 Tr. por., podľa ktorého treba každý rozsudok vyhotoviť písomne, a § 172 ods. 3 Tr. por., podľa ktorého tak vo väzobných veciach treba urobiť najneskôr do 10 pracovných dní. Výnimky ustanovuje § 178 Tr. por., podľa ktorého netreba vyhotoviť uznesenie týkajúce sa priebehu konania, spôsobu dokazovania alebo o nariadení alebo príprave hlavného pojednávania, a rovnako netreba vyhotoviť ani uznesenia zapísané v plnom znení v zápisnici o úkone.

12. V tu prerokúvanej veci podal obv. Z. J. žiadosť o prepustenie z väzby na slobodu, ktorej prokurátor nevyhovel, a preto ju 23. júna 2021 predložil sudcovi pre prípravné konanie. Vec bola ako sudcovi pre prípravné konanie pridelená disciplinárne obvinenému, ktorému tým podľa § 79 ods. 3 Tr. por. vznikla povinnosť bez meškania rozhodnúť o podanej žiadosti. Disciplinárne obvinený tak urobil uznesením, ktoré vyhlásil 6. júla 2021, teda v čase, kedy vo veci ešte stále nebola podaná obžaloba a bola tak stále v prípravnom konaní v zmysle cit. § 10 ods. 14 Tr. por. Obvinený J. v súlade s § 83 ods. 1 Tr. por. využil svoje právo a ihneď po vyhlásení uznesenia podal proti nemu sťažnosť, čím mu podľa cit. § 72 ods. 2 štvrtej vety Tr. por. (v znení účinnom do 14. augusta 2021) vzniklo právo, aby o nej rozhodol nadriadený súd. Keďže toto rozhodnutie o väzbe nepatrilo medzi uznesenia vymedzené v § 178 Tr. por. (nejde o uznesenie o priebehu konania, o dokazovaní, netýka sa hlavného pojednávania ani zasadnutia a nebolo zapísané v plnom znení v zápisnici), disciplinárne obvinený ako sudca pre prípravné konanie v zmysle § 172 ods. 1 a 3 v spojení s § 180 Tr. por. musel vyhotoviť toto uznesenie písomne do 10 pracovných dní od vyhlásenia, teda do 20. júla 2021. Namiesto toho tak urobil až 27. septembra 2021, teda po viac ako dvoch mesiacoch od uplynutia určenej zákonnej lehoty. Podľa § 2 ods. 6 Trestného poriadku sú pritom povinné väzobné veci vybavovať prednostne a urýchlene. Podľa judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky k čl. 17 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 5 ods. 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd požiadavka, aby súd bezodkladne rozhodol o zákonnosti väzby, nezodpovedá lehota počítaná na mesiace, ale na týždne. Tejto požiadavke preto spravidla nemôže zodpovedať lehota konania presahujúca na jednom stupni súdu dobu jedného mesiaca a ani nečinnosť trvajúca týždne (porov. z posledného obdobia napr. nález sp. zn. III. ÚS 211/2022).

13. Podľa § 30 ods. 4 zákona č. 385/2000 Z. z. v znení účinnom do 30. novembra 2021 bol sudca predovšetkým povinný svedomito vykonávať svoje povinnosti. Táto povinnosť zahŕňa aj povinnosť postupovať pri písomnom vyhotovení v súlade s príslušnými procesnými predpismi (porov. rozhodnutia tunajšieho súdu sp. zn. 32 D 6/2021, 31 D 6/2021, 31 D 9/2021 alebo 31 D 11/2021). V prípade rozhodnutia o väzbe v trestnom konaní to znamená povinnosť sudcu postupovať v súlade s § 172 ods. 1 a 3 v spojení s § 180 Tr. por. Disciplinárne obvinený ako sudca pre prípravné konanie mal teda riadne splniť svoju povinnosť vyhotoviť uznesenie, ktoré vyhlásil pri výsluchu 6. júla 2021, najneskôr do 20. júla 2021. Urobil tak však až s odstupom viac než dvoch mesiacov, teda 27. septembra 2021. Jeho obrana, že nevyhotovenie tohto uznesenia je prejavom jeho právneho názoru, za ktorý nemôže byť postihnutý, v tejto súvislosti nemôže obstáť. S disciplinárne obvineným možno samozrejme súhlasiť, že povinnosť sudcu vykonávať svoje povinnosti svedomito neznamena povinnosť vždy a za každých okolností postupovať spôsobom, ktorý sa neskôr (v inštančnom postupe) ukáže ako správny, ani povinnosť sudcu postupovať vždy jedným určitým spôsobom. Podstatou nezávislosti sudcu v zmysle čl. 144 ods. 1 ústavy je totiž práve právo sudcu na vlastný právny názor, teda právo na samostatný výklad určitej právnej normy. Sama okolnosť, že iný sudca (či už nadriadeného súdu alebo tunajšieho súdu) by danú právnu normu vyložil inak, neznamena, že každý iný výklad je porušením povinnosti sudcu vykonávať svoje povinnosti svedomito. Podstatné je, aby sudca svedomito pristúpil k tvorbe a formovaniu svojho právneho názoru. Preto aj judikatúra tunajšieho súdu už vyslovila, že postih za právny názor sudcu prichádza do úvahy v zásade len vtedy, ak sa tento právny názor javí neobhájiteľný, napríklad preto, že je v rozpore s jasným znením právnej normy, bezdôvodne nerešpektuje kasačný názor nadriadeného súdu alebo bez racionálnej argumentácie odporuje ustálenej judikatúre vyšších súdov (porov. rozhodnutie sp. zn. 32 D 13/2021 s odkazom na ďalšiu, najmä českú judikatúru).

14. Disciplinárne obvinený v prerokúvanej veci predovšetkým nepredstavil podrobnejšiu argumentačnú líniu svojho uvažovania, akým dospel k svojmu názoru o tom, že vyhlásené uznesenie o väzbe nemusel vyhotoviť. Podľa názoru tunajšieho súdu je znenie § 172 a § 180 Tr. por. celkom jasné a nevyplýva z nich žiadna výnimka, že by sudca pre prípravné konanie nemusel vyhotoviť raz vyhlásené uznesenie len preto, že medzičasom sa vo veci skončilo prípravné konanie a začalo sa konanie pred súdom

(podaním obžaloby). Zo znenia § 72 ods. 2 tretej vety Tr. por. zasa vyplýva, že právomoc sudcu pre prípravné konanie je obmedzená prípravným konaním len čo do rozhodnutia o väzbe v zmysle § 72 ods. 1 Tr. por. Inak povedané, ak sudca pre prípravné konanie nerozhodol o väzbe do skončenia prípravného konania, citované ustanovenie mu skutočne môže brániť, aby tak urobil neskôr. V tu prerokúvanej veci však disciplinárne obvinený o väzbe rozhodol ešte počas prípravného konania, teda celkom zjavne v období, kedy na takéto rozhodnutie mal právomoc. Z § 72 ods. 2 štvrtej vety Tr. por. potom plynie, že o sťažnosti proti takému rozhodnutiu musel rozhodovať nadriadený súd, ktorého právomoc sa však podľa citovaného ustanovenia nejaví byť limitovaná prípravným konaním. Naopak, zo znenia tejto vety je zrejmé, že ak sudca pre prípravné konania vydal uznesenie o väzbe, o sťažnosti proti nemu rozhodne nadriadený súd vždy, teda aj v prípadoch, keby sa medzičasom konanie podaním obžaloby „preklopilo“ do fázy súdneho konania. Podľa názoru tunajšieho súdu tak citované ustanovenia vôbec nepodporujú argumentáciu disciplinárne obvineného. Samotný disciplinárne obvinený pritom necitoval žiadnu judikatúru alebo doktrínu, z ktorej by bolo možné vyvodíť, že sú tieto ustanovenia aspoň vykladané tak, ako to on sám tvrdí. Ani tunajšiemu súdu sa žiadnu takúto judikatúru ani doktrínu dohľadať nepodarilo. Konečne, pokiaľ postup disciplinárne obvineného bol skutočne prejavom jeho právneho názoru, potom nie je zrejmé, prečo uznesenie zo 6. júla 2021 nakoniec predsa len písomne vypracoval a doručil. Tým totiž vo výsledku konal v rozpore s právnym názorom, o ktorý opiera svoju obranu v prerokúvanej veci.

15. Na základe toho tak tunajší súd dospel k záveru, že názor, ktorý disciplinárne obvinený považoval za svoj právny názor a ktorý podľa neho mal vylučovať kvalifikáciu skutku ako disciplinárneho previnenia, nie je založený na obhájiteľnom výklade citovaných ustanovení Trestného poriadku. Preto konanie disciplinárne obvineného nemožno považovať za svedomitý výkon jeho povinností v zmysle § 30 ods. 4 zákona č. 385/2000 Z. z. Citované ustanovenia však ukladá sudcovi aj to, aby v pridelených veciach konal plynulo a bez zbytočných prietáhov. Disciplinárne obvinený tým, že písomne nevyhotovil uznesenia počas viac než dvoch mesiacov, spôsobil, že konanie na tejto inštancii (teda do predloženia veci nadriadenému súdu) sa vyznačovalo nečinnosťou presahujúcou jeden mesiac. Takáto nečinnosť je podľa citovanej judikatúry ústavného súdu nezlučiteľná s povinnosťou súdu vybavovať väzobné veci urýchlene a prednostne v zmysle § 2 ods. 6 Trestného poriadku. Takúto nečinnosť tak nemožno považovať ani za plynulý a bezprietáhový postup v takejto väzobnej veci.

16. Podľa § 115a ods. 1 cit. zák. na zodpovednosť za disciplinárne previnenie stačí zavinenie z nedbanlivosti, čím však nie je vylúčené, že ho sudca zavinil úmyselne. Ustanovenie § 115a ods. 2 cit. zák. vymedzuje len pojem nedbanlivosti, v dôsledku čoho treba pri posudzovaní úmyslu podporne použiť ustanovenie § 15 Trestného zákona (porov. § 150 ods. 2 cit. zák.). V zmysle § 15 písm. b) Trestného zákona je trestný čin (teda aj disciplinárne previnenie) spáchaný úmyselne okrem iného vtedy, ak páchatel vedel, že svojím konaním môže porušiť alebo ohroziť záujem chránený týmto zákonom, a pre prípad, že ho spôsobí, bol s tým uzrozmeneý. V prerokúvanej veci zo zisteného skutkového stavu vyplýva, že disciplinárne obvinený hneď 6. júla 2021 vedel, že obvinený Z. J. už po vyhlásení uznesenia zahlásil do zápisnice sťažnosť, o ktorej podľa § 72 ods. 2 štvrtej vety Trestného poriadku mal rozhodovať nadriadený súd. Napriek tomu disciplinárne obvinený v úprave zo 16. júla 2021 vedome prejavil, že vo veci nebude ďalej vykonávať úkony (považujúc ich za „neaktuálne“), teda nevyhotoví toto uznesenie a neumožní ho tak preskúmať nadriadenému súdu. Tento prejav podľa tunajšieho súdu svedčí o tom, že disciplinárne obvinený si bol vedomý, že môže porušiť právo obvineného na to, aby vydané uznesenie bolo preskúmané nadriadeným súdom, a bol uzrozmeneý s tým, že sa tak stane, teda že vec nikdy nemusí byť predložená nadriadenému súdu. Zo zisteného skutkového stavu tak vyplýva, že disciplinárne obvinený konal v prerokúvanej veci minimálne v nepriamom úmysle v zmysle § 15 písm. b) Trestného zákona, teda v každom prípade zavinené.

17. Zo všetkých uvedených dôvodov tak disciplinárny senát dospel k záveru, že nevyhotovením uznesenia o väzbe vyhláseného 6. júla 2021 v zákonnej lehote ustanovenej v § 172 ods. 3 v spojení s § 180 Tr. por. disciplinárne obvinený zavinené nevykonával svoje povinnosti svedomito a nekonal v tejto väzobnej veci plynulo a bez zbytočných prietáhov, ako mu to ukladajú citované ustanovenia § 30 ods. 4 zákona č. 385/2000 Z. z. v spojení s § 2 ods. 6 Trestného poriadku. Tým spáchal disciplinárne previnenie podľa § 116 ods. 1 písm. a) cit. zák. v znení účinnom do 30. novembra 2021. Toto konanie má charakter trvácneho disciplinárneho previnenia v zmysle § 122 ods. 12 Trestného zákona (v spojení s § 150 ods. 2 zákona č. 385/2000 Z. z.), ktoré trvalo až do odstránenia protiprávneho stavu, teda do vyhotovenia uznesenia 27. septembra 2021 (porov. v tomto smere napr. rozhodnutie najvyššieho správneho súdu sp. zn. 31 D 11/2021). Neskoršie novelizácie citovaných ustanovení pre disciplinárne obvineného nepriniesli výhodnejšiu úpravu (§ 2 ods. 1 Tr. zák. v spojení s § 150 ods. 2 zákona č. 385/2000 Z. z.).

18. K ďalšej obrane disciplinárne obvineného treba uviesť, že v tu prerokúvanej veci sa mu nevytýka, že by nekonal plynulo alebo spôsobil priedahy v súdnom konaní po podaní obžaloby, teda v konaní pod sp. zn. 1 T 31/2021. Prerokovaný skutok je tu výslovne ohraničený nevyhotovením uznesenia zo 6. júla 2021 v zákonnej lehote. Preto obrana odkazom na priebeh konania pod sp. zn. 1 T 31/2021 v prerokúvanej veci nemôže obstáť.

III.C Disciplinárne opatrenie

19. Podľa § 117 ods. 1 písm. b) zákona č. 385/2000 Z. z. účinného do 30. novembra 2021 bolo možné za disciplinárne previnenie uložiť (okrem iného) napomenutie alebo zníženie funkčného platu až o 30 % na obdobie troch mesiacov. Pri ukladaní disciplinárnych opatrení sa prihliada najmä na rozsah a povahu porušenej povinnosti, spôsob konania, následok a mieru zavinenia (§ 117 ods. 6 cit. zák.). V prerokúvanej veci najvyšší správny súd prihliadol predovšetkým na povahu porušenej povinnosti. Ustanovenie § 172 ods. 3 Tr. por. o lehote na vyhotovenie rozhodnutia konkrétnym spôsobom cieľi na realizáciu práva obvineného na prerokovanie veci bez zbytočných priedahov, ktoré je zaručené v čl. 48 ods. 2 ústavy, a to v konkrétnej fáze - pri vyhlasovaní a vypracúvaní rozhodnutia. Povinnosť vyhotoviť vyhlásené rozhodnutie o väzbe tak nepredstavuje len poriadkovú alebo „formálnu“ povinnosť, ale povinnosť, od ktorej sa odvíja to, aby rozhodnutie mohlo byť bez zbytočného odkladu napadnuté sťažnosťou a preskúmané nadriadeným súdom (porov. v tomto smere rozhodnutia tun. súdu sp. zn. 31 D 9/2021 alebo 31 D 11/2021). Vo väzobných veciach je význam tejto povinnosti ešte väčší, pretože práve skrátená 10dňová lehota je konkrétnym výrazom zákonnej zásady vyjadrenej v § 2 ods. 6 Tr. por., že väzobné veci sa vybavujú prednostne a urýchlene. Následkom konania disciplinárne obvineného bolo, že o otázke väzby obvineného mohol nadriadený súd rozhodovať až v októbri 2021. No aj keby sa akceptovala jeho obrana, že nadriadený súd o väzbe predsa len rozhodoval 12. augusta 2021 (v rámci konania po podaní obžaloby), zostáva poznamenať, že pokiaľ by uznesenie zo 6. júla 2021 bolo vyhotovené a odoslané v zákonnej lehote (do 20. júla 2021), mohla byť vec predložená nadriadenému súdu na rozhodnutie o sťažnosti obvineného koncom júla 2021, teda približne dva týždne skôr než nadriadený súd rozhodoval v rámci konania pred súdom. Disciplinárne obvinený tak svojím postupom ukrátil obvineného v trestnom konaní aj o skorší prístup k nadriadenému súdu. Ďalej najvyšší správny súd prihliadol na to, že konanie disciplinárne obvineného vyhodnotil ako nepriamo úmyselné, teda spáchané s vyššou mierou zavinenia než len z nedbanlivosti.

20. V prospech disciplinárne obvineného najvyšší správny súd vyhodnotil, že je sudcom od roku 1989 a výkon jeho funkcie je v zásade bezproblémový. V poslednom hodnotení z 19. januára 2016 bol hodnotený najvyšším stupňom „výborný“, hoci s najnižším možným počtom bodov pre tento stupeň. Doteraz bol disciplinárne postihnutý len raz rozhodnutím sp. zn. 5 Ds 1/2019 zo 7. augusta 2020, ktoré podľa doložky nadobudlo právoplatnosť 15. októbra 2020 a ktorým bol postihnutý napomenutím. Podľa § 134 ods. 1 zákona č. 385/2000 Z. z. v znení účinnom do 31. decembra 2020 sa disciplinárny postih zahľadzal zásadne jedným rokom od vykonania disciplinárneho opatrenia. Ustanovenie § 133 ods. 1 cit. zák. účinné do 30. novembra 2021 predpokladalo výkon rozhodnutia osobitnými opatreniami osobného úradu len tam, kde to bolo potrebné. Zákon teda nepredpokladal osobitný výkon disciplinárneho opatrenia - napomenutia, v dôsledku čoho je potrebné považovať ho za vykonané už tým, že sa sudcovi právoplatne vyslovilo. Na základe toho tak najvyšší správny súd vyšiel z toho, že disciplinárny postih vyslovený rozhodnutím sp. zn. 5 Ds 1/2019 sa zahľadzil najneskôr 15. októbra 2021, teda pred rozhodnutím v tunajšej veci.

21. Na základe úvah v predošlých odsekoch tak najvyšší správny súd dospel k záveru, že u disciplinárne obvineného neprevažujú výlučne priťažujúce okolnosti. Preto nevyhovel návrhu navrhovateľa potrestať disciplinárne obvineného najprísnejšou výmerou disciplinárneho opatrenia uvedeného v § 117 ods. 1 písm. b) zákona č. 385/2000 Z. z. v znení účinnom do 30. novembra 2021, t. j. znížením funkčného platu o 30 %. Charakter disciplinárneho opatrenia podľa § 117 ods. 1 písm. c) cit. zák. (zverejnenie rozhodnutia, že sudca nepreukázal zdroj svojich majetkových prírastkov) je špecifický a týka sa len jedného druhu disciplinárnych previnení, ktoré súvisia s majetkovými priznaniami sudcov. Disciplinárne opatrenie podľa § 117 ods. 1 písm. b) cit. zák. vo výmere 30 % tak reálne predstavuje najprísnejšie disciplinárne opatrenie, ktoré je možné uložiť za disciplinárne previnenia v základnej skutkovej podstate v zmysle § 116 ods. 1 zákona č. 385/2000 Z. z. Okolnosti, ktoré by si vyžadovali uloženie tohto - najprísnejšieho - disciplinárneho opatrenia, však v prerokúvanej veci nie sú naplnené. Na druhej strane však u disciplinárne obvineného neprevažujú ani poľahčujúce okolnosti, v dôsledku čoho nemožno uvažovať nad uložením najmiernejšieho disciplinárneho opatrenia podľa § 117 ods. 1 písm. a) cit. zák. - napomenutím. Zákonným hľadiskám tak najprimeranejšie zodpovedá uloženie disciplinárneho opatrenia zníženia funkčného platu podľa cit. § 117 ods. 1 písm. b) , a to približne v polovici možnej percentuálnej sadzby (15 % z rozmedzia 0 až 30 %) na celé tri mesiace.

IV.

Záver

22. Zo všetkých uvedených dôvodov tak najvyšší správny súd postupom podľa § 34 ods. 1 D. s. p. uznal disciplinárne obvineného vinným z vytýkaného skutku a uložil mu zodpovedajúce disciplinárne opatrenie.

23. Toto rozhodnutie bolo vo všetkých výrokoch prijaté pomerom hlasov 5 : 0 (jednomyseľne).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustný opravný prostriedok.